

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**H. T. Moraliske Betenckninger, Og Anledninger til et
dydigt Leffnet**

Thott Ottesen, Holger

Oldenburg, 1719

VD18 13387014

Det XXV. Capitel. Om deres daarlighed og blindhed / som lefve deres tid
hen udj vellyst.

urn:nbn:de:gbv:45:1-14823

med Rette / hvilket var at hand blev
 kaldet stor : Thi hvo kand rose sig
 af at være stor udj saa lidet.

Det XXV. Capitel.

Om deres daarlighed og blind-
 hed / som lefve deres tid hen
 udj vellyst.

W I har tillsagt og henlovet vores
 sind og hierte til ald vellyst og
 glåde / enddog det er intet andet
 end begyndelse til aldt ondt at være
 omhyggelig for saadant / og vi haver
 gandske givet os hen til argierighed /
 et højt og stort navn og andet saadant
 forfængeligt og forgiengeligt. Hvad
 skall Jeg da nu raade dig at giø-
 re ? Jeg raader dig slet intet nyt:
 Thi mand kand dog ikke faa boed
 paa det nye begyndte onde : Men
 det i synderlighed vill Jeg raade dig
 at du hos dig self betenker dig hvad
 som er dig fornøden og ufornøden.
 Det er ikke saameget at forundre sig
 over / at du lever ikke paa Kongelig
 maneer

maneer og at du ikke begiærer feede
 vildsvin / eller fugletunger eller ogsaa
 saadanne ubrugelige overdaadigheds
 tingester / som mange ellers nu
 giøre / hvilke ikke længere vill bruge
 alt hvad der er paa dyrene / men deraf
 udvelger sig alleniste nogle synderlige
 og sår stykker : Men da vill Jeg fors
 undre mig over dig / naar du og ikke
 vill forsmaa grofft brød / men bilde
 dig ind / at urterne paa marken
 naar behof giøres / ere ligesaavel
 vorne for menniskene / som for quæ
 get ; Thi hvad er det magt paa
 liggendes hvad det er / som mand for
 tærer / efftersom det bliver dog forderfvet/
 saameget som mand fortærer ; Men
 om det maa skee torde forløste dig at
 mand setter mange slags retter for
 dig af det / som er fanget i vandet
 og paa landet / da er vel en deel
 deraf behageligt / naar det strax bæres
 fersk frem paa bordet / og en deel /
 naar der er lenge blevet given derpaa/
 og det er bleven nødt til at blive saa
 fedt / saa at fedmen flyder omkring
 udi saderne / og kaad ikke holde
 sig

sig udj maden / men hvor vel det er
 end da flyet og krydet / saa bliver
 det dog raadet og sktendt tilsammen/
 saasnart det kommer udj maven. Vill
 du derfor intet agte om den vellyst /
 som du kand hafve af maden / da
 see til udgangen og hvad ende det
 tager. Derfor siger Jeg og altid
 ved mig selv / saa offte / som noget
 saadant glimrer mig udj øynene ;
 Og Jeg seer enten noget prægtigt huus
 eller mange *chamererede* pager og tie-
 nere / eller og en kostelig karm /
 som henger paa forgylte hiul : Hvi
 forundrer du dig over saadant / hvad
 selsomt er her at see. Det er ikkun
 en pragt og et stats / som de lader os
 allene see / og eyer dog intet meere
 deraf : Thi den forgaar og forsvinder /
 naar mand end derudj finder allerstørst
 behagelighed : Leg dig derfor heller eff-
 ter den sande rigdom / og lær at væ-
 re fornøjet med lidet / at du med et
 godt moed og mandigt hierte kand sige
 saaledes : Gud give mig allene mit
 daglige brød ; Jeg skall endelig hafve
 mad ; Med enten Jeg åder grofft el-
 ler

ler smaat brød / det ligger naturen in-
gen magt paa. Jeg tørster og un-
dertiden ; Men enten vandet bliver ta-
get af den neste Sde / eller og det bli-
ver sat udj snee at blive kølnet / det
ligger ey heller naturen noget magt
paa : Enten drikke = karret er af Guld
eller *Christal* , eller ogsaa af slet og
ret glas ; Enten det er kommen fra
den Stad *Tibur* , eller ogsaa det er af
perlemoder , det giør mig aldeles lige
godt. Derfor vill Jeg og intet hel-
ler have dig paamindet om / end om
det eene / som ellers aldrig nogen kand
høre for tit / nefnlig at du udj alleting
retter dig effter naturen. Hvad bekym-
rer du dig om / enten hvorledes dit
bord det er / eller hvordan dit Sølfs-
tafel skall være / eller ogsaa hvorledes
det vell skall blive tilberedet og bort-
sat igien : Thi naturen begiærer dog
intet meere uden maden allene / og
hungeren er ikke storverdige / men vell
til freds med allene at stilles / og
saa igien at holde op. Hvad der
er da tilovers / hører altsammen til
den skadelige overdaadighed / hvilken
giør

gjør største uroe og bekymring. Om du meener at du endelig faar at hafve en liden dreng med et venligt ansigt / som skall bære dig vinen / og at besgeret endeligen skall være klart og skinnendes / iblandt andre naturens egne forordninger er denne den fornemste / at fornødenhed har betaget os ald vemmelse / hvilket og er skeet ved hannem / som er ald verdens skabere / hvilken haver foreskrevet os vores lefvens maal og Regel / nefulig at vi skulle åde til vores fornødenhed og styrke / og være ikke kræsene og lekkere. Det er skammelig at skattere sit liffes lyksalighed af sit Sølv og af sit guld : Thi penge har endnu aldrig gjort nogen Rig ; Men tvert imod alle og en hver jo meere og meere umettelig. *Alexander de Macedoniers* Konge var fattig noch / saalenge *Darius* og de *Indianer* florerede ; Men der hand hafde overvundet dennem / da søgte hand effter / hvorledes hand kunde bemågtige sig altingist self / hand lod grandste det u-bekjendte Haf ; Udsende nye flaaeder udj den store strand / som

som gaar om al verden / og oplukke
 sig dörren og laasegangen til den gands-
 ske verden : Spör du af hvad aars-
 sage saadant skeede / da skeede det der-
 for / at den begynder at kunde have
 meget / som haver meget / og den
 som sanker meget / hand er altid be-
 giärlig efter meere : hvilket er en be-
 viisning til at mange meener sig ikke
 at have nok / som dog haver nok ;
 Men den / som lader sig nöje med det
 hand haver / hvilket aldrig / nogen
 rig monne giöre / hand søger og
 intet videre : Thi det er aldrig lidet /
 som er nok / og det er aldrig noch /
 som er meget : Lader os derfor bruge
 denne naturens velgierning vel / som
 saa höjliggen er at agte / og lader os
 tænke / at det er det beste hand har
 giort imod os / at vi uden kiedsomme-
 lighed tager imod alt det / som vi af
 fornödenhed behöver.

Det XXVI. Capitel.

Mennisket udj fornufften allene o-
 vergaar alle andre skabte ting.

Eg fand ikke paa nogen bedre
 maade